

Curs 2008-09 Codi :21897 Assignatura : Llengua oral

Titulació, impartició i nombre de crèdits:

Mestre d'Ed. Primària, Mestre d'Ed. Infantil, Mestre d'Ed. Musical, Mestre d'Ed. Física, Mestre d'Ed. en llengües estrangeres: obligatòria 1er. i 2on sem, 1er curs, 4 crèdits (3,5 ECTS))

Departament: Filologia Catalana

Professors: Salvador Comelles, Albert Rico, Montserrat Vilà

1. Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

L'assignatura té com a finalitat principal desenvolupar les competències de comunicació verbals i no verbals, amb les finalitats següents:

1. Incorporar en l'ús de la llengua estratègies discursives i retòriques que permetin ampliar la competència comunicativa oral general dels estudiants
2. Desenvolupar les habilitats necessàries per expressar-se de forma adequada, genuïna i eficaç en dos àmbits principals:
 - a. En diferents situacions formals pròpies de l'àmbit acadèmic/universitari (classes, conferències, exposicions de treballs, etc.)
 - b. En diferents situacions formals pròpies de l'àmbit de l'escola infantil i primària (explicacions interactives a classe, intervencions en reunions, claustres, resolució de conflictes a l'aula, entrevistes amb famílies i amb infants en situacions problemàtiques, etc.)

2. Blocs temàtics i organització dels continguts

Bloc 1. Reflexió teòrica sobre la comunicació oral

1. Desenvolupament d'una actitud reflexiva sobre la pròpia actuació comunicativa
2. La competència comunicativa oral: elements que incideixen en el procés de composició dels discursos orals.
 - Lingüística i prosòdica (correcció fonètica i gramatical, genuïtat expressiva i domini dels elements suprasegmentals.)
 - Sociolingüística (adequació dels registres lingüístics, regles de comportament social, control sobre els aspectes contextuals.)
 - Discursiva (mecanismes de coherència i cohesió textual, varietat discursiva)
 - Estratègica (estratègies retòriques i de cortesia lingüística)
 - Cultural/ Científica (coneixements sobre els temes)

Blocs: 2 i 3

Anàlisi i planificació de discursos

Producció de discursos orals formals propis de l'àmbit acadèmic

2.1. Desenvolupament de la capacitat d'anàlisi i de síntesi crítica sobre les actuacions comunicatives específiques de l'àmbit escolar

2.2 Els gèneres discursius orals formals propis de l'àmbit escolar. Estratègies retòriques del discurs explicatiu i del discurs argumentatiu

2.2.1 Estratègies comunicatives de l'explicació oral (explicar coneixements a classe de forma interactiva i/o monologada)

Objectius i estructura d'una explicació oral

-Planificació d'una exposició formal

Selecció i organització de les idees

Connexió entre les idees

Previsió d'itineraris per al desenvolupament de tema.

-Recursos retòrics per assegurar l'eficàcia del discurs

Estratègies per facilitar la comprensió dels discurs (les estratègies d'emfasització, d'expansió).

Estratègies per mantenir l'atenció dels estudiants (les formes d'implicació directa i indirecta.).

2.2.2.L'argumentació oral en l'àmbit acadèmic:

La defensa d'un punt de vista (en un debat, en una reunió de feina, en unes oposicions, en la defensa d'un treball, en una entrevista amb familiars, amb escolars, etc.).

- Objectius i estructura del discurs argumentatiu

-Planificació d'un discurs argumentatiu

Selecció dels arguments

Justificació dels arguments

-Recursos per assegurar l'eficàcia del discurs

Estratègies i arguments per convèncer i per atenuar la imposició

2.2.3. Els actes protocolaris (presentacions d'actes o de persones, inauguracions, cloendes, lliurament de premis, etc.)

Selecció i adequació dels continguts

Estratègies per aconseguir els objectius que es proposen (commoure, convèncer, etc.)

Habilitats de lectura en públic

3. Avaluació

És una matèria, que es desenvolupa a partir d'unes explicacions teòriques intercalades amb l'anàlisi de models, amb les pràctiques que realitzaran els alumnes i amb el comentari sobre totes les intervencions orals planificades. Les intervencions s'enregistren en vídeo per tal de facilitar-ne l'assessorament individual i, sobretot, l'autonomia en l'avaluació. Cada estudiant disposarà de l'enregistrament de les seves intervencions públiques.

L'avaluació formativa tindrà lloc durant el procés de planificació dels discursos orals, en totes i cadascuna de les activitats públiques i en petit grup que formen part de la seqüència didàctica.. L'avaluació sumativa consisteix en la incorporació d'estratègies discursives i retòriques al discurs oral final, i la valoració de la correcció i la riquesa lingüístiques. Es fa a terme mitjançant l'exposició individual de tres discursos orals:

- L'explicació d'un tema acadèmic
- L'argumentació oral d'un tema/ tesi vinculada a l'àmbit escolar en una situació controvertida
- La producció d'un discurs protocol·lari

Es valorarà la incorporació d'estratègies explicatives o argumentatives, el grau d'adequació i de correcció dels discursos d'acord amb les competències que s'hauran treballat en l'assignatura.

4. Fonts d'informació bàsica

L'estudiant comptarà amb un dossier d'exercicis i lectures. A més, aquesta assignatura funciona amb el recurs del Campus Virtual. En aquest espai els estudiants trobaran materials (fitxes de lectura, guions de treball, fitxes d'observació i avaluació,...) que els ajudaran a confeccionar els treballs en grup i els treballs individuals,...)

Bibliografia recomanada

Discurs acadèmic: classes, comunicacions, conferències

BROWN, G. (1988): Effective teaching in Higher Education. Londres y Nueva York: Routledge.

CHILCOAT,G. (1989): "Instructional behaviors for clearer presentations in the classroom". Instructional Science, 18: 289-314.

CROS, A. (1996): "La classe magistral. Aspectos discursivos y utilidad didáctica" Signos, 17: 22-29.

CROS, A. (2003): Convencer en classe. Barcelona: Ariel Lingüística

CROS, A., VILÀ, M. (1998): "L'explicació oral d'un concepte", dins CAMPS, A. I COLOMER, T (Coord.): L'ensenyament i l'aprenentatge de la Llengua i de la Literatura en l'Educació Secundària Barcelona: Horsori: 201-215.

CROS, A (2000): "El discurso docente: entre la proximidad y la distancia". Discurso y Sociedad, 5.

FLOWERDEW, J. (1995): Academic Listening Cambridge: Cambridge University Press.

GIBBS, G. HABESHAW, S., HABESHAW, T. (1992): 53 interesting ways to teach large classes. Bristol: Technical and Educational Services.

GROSS, Barbara (1993): Tools for Teaching San Francisco: Jossey-Bass Publishers.

SANCHEZ, E.; ROSALES, E.; CAÑEDO, I. (1994): "El discurso expositivo: una comparación entre profesores principiantes y novatos". Infancia y Aprendizaje, 67: 51-74.

VILÀ; M. (2002): Didàctica de la llengua oral formal. Continguts d'aprenentatge i seqüències didàctiques. Barcelona: Graó

Anàlisi del discurs, retòrica i argumentació

ALBALADEJO, T. (1989): Retórica Madrid: Síntesis.

ARISTÓTELES (1990): Retórica. Madrid: Gredos.

CALSAMIGLIA, H., TUSÓN, A. (1999): Las cosas del decir. Barcelona: Ariel.

CICERÓ (1931): De l'orador Llibre II Barcelona: Fundació Bernat Metge.

CROS, A., VILÀ, M. (1997): "La discussió oral: arguments i fal·làcies". Articles de Didàctica de la Llengua i de la Literatura, 12: 19-34.

DUCROT, O. et al. (1981): L'argumentation Lyon: Presses Universitaires de Lyon.

GOFFMAN, E. (1981): Forms of talk. Londres: Basil Blackwell, 1981.

HAVERKATE, H. (1994): La cortesía verbal. Madrid: Gredos.

MORTARA GARAVELLI, B. (1988): Manual de retórica. Madrid: Cátedra, 1991.

PERELMAN, C. i OLBRECHTS-TYTECA, L. (1958): Tratado de la argumentación. La nueva retórica. Madrid: Gredos, 1989).

WESTON, A. (1994): Las claves de la argumentación. Barcelona: Ariel

Manuale per parlar bé en públic

FERNÁNDEZ de la TORRIENTE, G. (1993): Cómo hablar correctamente en público. La comunicación oral. Madrid: Playor.

GAUQUELIN, F. (1982): Saber comunicarse. Bilbao: Mensajero.

RUBIO, J., PUIGPELAT, F. (2000): Com parlar bé en públic Barcelona: Pòrtic

STUDER, J., (1994): Oratoria. Barcelona: El Drac.

Correcció lingüística

BAU, M., PUJOL, M., RIUS, A. (1995): Curs de pronunciació. Exercicis de correcció fonètica. Barcelona: Àrtic Edicions (llibre i cassette)

CASTELLANOS, J.A. (1993): Manual de pronunciació. Vic: Eumo.

TIÓ, J. (1996): Normativa. Vic: Àlber (material informatitzat)

PAGÈS, Vicenç. Un tramvia anomenat text: el plaer en l'aprenentatge de l'escriptura. Barcelona: Empúries, 1998.

WESTON, Anthony. Las claves de la argumentación. Barcelona: Ariel, 2001. [Original de 1987]